

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2026. május 17-én.

Lukács evangéliuma 18. rész 13. verse: „A vámszedő pedig távol állva, még szemét sem akarta az égre emelni, hanem a mellét verve így szólt: Istenem, légy irgalmas nekem, bűnösnek!”

Kedves Testvéreim!

Hogyan imádkozunk? Milyen az imádkozási szokásunk? Milyen típusú imádságaink vannak?

Hogyan imádkozzunk? Miként lehet jobb az Istenre figyelésünk? Mik azok, amiket elkerülhetünk? Miket tanulhatunk meg?

A bűnvallás talán a legfontosabb imádságunk. A bűnös ember ugyanis nem érkezhetsz meg a szent Isten közegébe nélkül. Nem véletlen, hogy vannak gyülekezetek, ahol a bűnvalló imádságot minden egyes istentiszteleten elmondják. Nem véletlen, hogy bár sablonos, de mégis minden egyes alkalommal megtesszük. Koszos munkaruhában nem megyünk be a tiszta lakásba. Egyébként is a bűnös és a szent nem elegyedhet egymással. Olajat öntünk a vízbe, akkor az először a víz tetejére kerül, aztán összeáll egy „kupacba”. Isten nem keveredhet a bűnössele. Megoldás egyetlen egy van. Kérjük Isten bocsánatát Jézus Krisztusért. Csak Őerte, csak Őáltala tudunk Isten közegébe lépni.

A bűnvallás tehát kikerülhetetlen. De hogyan imádkozunk? Milyen a mi bűnvallásunk? Milyen az Istenhez közeledésünk?

Az első kérdés, amit felvet ez az evangéliumi történet, hogy kiről szól az imádságom? Magamról? Az érdemeimről, még akkor is, amikor hálát adok? Ismerek ilyen imádkozókat, akik a hálaadásukban dicsekszenek. Köszönöm Istenem, hogy a családomat sikerült úgy terelgetnem, hogy abban mindenki megismerhette a hitet. Ez nem az én érdemem, hanem Istené. Inkább így kellene mondani: köszönöm Istenem, hogy mindenkit megajándékozta a hittel. Nagyon kicsi a különbség, de a lényeg teljesen más. Kiből indulok ki? Mondhatom így is, hogy jobban értsük bibliai füllel is, de ki az imádságaim kezdete?

A farizeus megmutatta az egyik hibát, amit elkövethetünk. Én vagyok a kiindulás, én vagyok az igazodás. Én vagyok a kezdet. Én vagyok az Alfa. Én vagyok az Origó. Sok mindent megnevezhetek még, de a lényeg ugyanaz. Az imádságomban igazából nem is Istenre nézek, hanem magamra. Így pedig nem lehet Istenhez közeledni, és nem lehet igazi bűnvallást elmondani. Sokszor könnyedén odavágjuk még egy-egy jézusi példázat kapcsán is, hogy én nem vagyok ilyen. Nem vagyok olyan, mint a farizeus. Én másként imádkozom. (Megjegyzem zárójelben, hogy ezzel a mondatommal máris pontosan ugyanolyanná váltam, mint a farizeus) A bűnvallásom pedig csak akkor lesz megfelelő, hogyha nem én határozom meg azt, nem az én életem, az érdemeim, hanem egyedül az, hogy kicsoda Isten. Ő a szent, a tökéletes, a hibátlan. Őhöz imádkozhatunk minden egyes alkalommal, amikor megszólítjuk.

A másik kérdés, amit felvet Jézus példatörténete a bűnvallásunk kapcsán, hogy hogyan viszonyulok másokhoz az imádságomban? Ez a farizeus elsősorban nem a saját bűneit vitte Isten elé, hanem másokét. Bereczky Albert, aki egyházunkban eléggé megosztó formában kerül megítélésre, 1944 szeptemberében összehívta a zsidó rabbikat és vezetőket egy beszélgetésre. Ebben a beszélgetésben elmondta, hogy a keresztyéneknek meg kell bánniuk a bűneiket, de a zsidóknak is meg kell bánniuk a saját bűneiket. Ne egymás bűneit valljuk meg, mert abból végzetes vitatkozás lesz. Amikor Isten elé lépek az imádságomban, amikor bűnvallást teszek, akkor nem a másokra gondolva imádkozom, nem mások bűnei jelennek meg előttem, hanem magamra tekintek.

Azt is meg kell fogalmaznunk a farizeus félresikerült imádsága kapcsán, hogy Istenhez nem tudok úgy közel lépni, hogy másokkal „bajom van”. Jézus is elmondta a Hegyi Beszédben, hogy „amikor tehát áldozati ajándékodat az oltárhoz viszed, és ott eszedbe jut, hogy testvérednek valami panasza van ellened, hagyd ott ajándékodat az oltár előtt, menj el, békülj ki előbb testvéreddel, és akkor térj vissza, és vidd fel ajándékodat!” (Máté evangéliuma 5. rész 23-24. verse) Másokkal rendezetlen viszony is lehet akadály a imádságomnak, a bűnvallásomnak. (Zárójelben jegyzem meg, hogy vannak olyan élethelyzetek, amikor nem lehetséges a viszonyt rendezni. Ilyenkor Istent kell kérnem, hogy a bennem lévő rendezetlen érzéseket rendezze. Amíg ezt nem teszem meg, nem leszek képes igazán bűnvallást tenni, és nem leszek képes Isten előtt megállni.)

A másokkal való viszony kapcsán pedig ez a farizeus egészen ijesztő képet mutat. Miként is látta a vámszedőt? Úgy, hogy valakire lenézhet. Beskatulyázta. Vámszedő, tehát biztosan bűnös. A többi embert rablónak, gonosznak, paráznának mondja, magáról meg nem mond semmi rosszat.

A bűnös ember alap ismertetőjegye ez. Mindenki más hibás, csak én nem. Ott van a bűneset története, amikor Éva a kígyóra tolja át a felelősséget, Ádám, pedig Évára, és arra az Istenre, aki Évát mellé adta. Én

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2026. május 17-én.

nem tehettem, nem lehettem hibás. A többi ember, persze mindenben hibás lehet. Én nem vagyok csaló, de a többiek azok. Én nem vagyok gonosz, de a többiek azok. Én nem követtem el soha, semmi rosszat, de a többiek igen.

Hézszer Gábor ír le egy történetet ezzel kapcsolatban. „A pokol megtelt. Egyetlen szabad hely volt már csak. A kapu előtt, mint mindig, most is hatalmas sor állt. Belzebub elhatározta, az kapja meg az utolsó helyet, aki arra a legjobban rászolgált. Végig kérdezte a várakozókat, hogy mivel töltötték az életüket... – Én kérem, mondta a kifogástalan külsejű várakozó, korrekt, rendes ember voltam. Bizonyára valami tévedés folytán kerültem ide... Én, ugye, egész életemben a légynek sem ártottam! – Azért valamit mindenki elkövet élete során... – próbálkozott az ördög. – Kivéve engem! Csattant fel a férfi. Én nem keveredtem bele soha semmibe. Pedig volt elég kísértés, amikor a részeg szomszéd verte a feleségét meg a gyerekeit, vagy amikor a főnököm molesztálta a kollégákat, vagy amikor lezüllött csavargók a közértben lopták a kenyeret... Tudja, hogy van ez. Nem könnyű ellenállni, de én, kérem, soha nem keveredtem bele semmibe. – Egyetlenegyszer, véletlenül sem? – Szavamat adhatom rá, soha! Még akkor sem, amikor éjszaka a házam előtt a suhancok verték a járókelőket, akkor sem, pedig gyakran előfordult ilyesmi a mi környékünkön... – Uram, ön az én emberem! Mondta Belzebub. Öné az utolsó üres szabad hely! Gratulálok!”

Azt hiszem, hogy ez a történet is jól mutatja, hogy miként csúszhat el a bűnvallásom, hogyha másokhoz viszonyítom magam. Ugyanakkor van még egy fontos részlet ott, hogy a másokhoz való viszonyulásom meghatározza a bűnvallásomat. Ha Isten elé készülök, akkor válaszolnom kell a következő kérdéssorra, amire a farizeus imádsága indít minket. Hogyan tekintek a többi emberre? Akár a többi gyülekezeti tagra, a Krisztusban testvéreimre? Ők alattam állnak és lenézem őket, mert én vagyok a szuperhívó? Egyenrangúnak látom őket és magam mellé emelem azt, aki nem ott van? Vagy felettem állónak nézem és feltekintek rá? „Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál...” (Filippi levél 2. rész 3. verse) Bűnvallásom nem lehet tiszta és őszinte, hogyha másokkal foglalkozom, és másokat nem tartom különbnek magamnál.

A történetnek azonban van egy másik szereplője is, a vámszedő. Megáll Isten előtt. Távol. Kifejezi már ezzel is, hogy a bűneim miatt Istentől távol vagyok. Nem mehetek közelebb. (Ez nem jelenti azt, hogy mindenkinek a templomban a hátsó sorba kell ülnie és az első sorokat ezért aztán üresen hagyjuk...) Lelki távolságról van szó. Ez a vámszedő már a helyzetével is ezt fejezi ki. Nem vagyok méltó arra, hogy Istenhez közel lépjek, ezért maradok távol.

A vámszedő fel sem mert nézni. Tudta, hogy ki előtt áll meg, hogy a szent Isten terébe lépett be. A szent látványa pedig félelmetes. Láttá, hogy milyen dicsőséges Isten. A bűnös ember pedig ezért elsőként nem felnéz, hanem leborul. Hogy jobban értsük, először leborulok Jézus Krisztus keresztyénjénél, és amikor már megvallottam bűnömöt, akkor felnézek a keresztre. Az áldás, az erő onnan fentről érkezik. A szabadulást azok kapják meg, akik felnéznek arra, aki a fán függ, vagyis felnéznek Krisztusra. Felnézni azonban az nem tud, aki először nem borul le, aki először nem alázza meg magát Isten előtt. Ahogyan Jézus is mondta: „aki meg alázza magát, felmagasztaltatik”. Vagyis aki először leborul, azt Isten utána felemeli, és feltekinthet.

Miről szól tehát ennek a vámszedőnek az imádsága? Arról a felismerésről, hogy bűnös. Az egyik legfontosabb felismerése a Krisztus követő embernek pedig ez, hogy én is bűnös vagyok. Nem csak a többiek. Nem csak mások, nem csak az emberiség, hanem én is. Mindenki érezze ennek a döbbenetét. Bűnös vagyok. Nem lógok ki a sorból. Semmivel nem vagyok különb másoknál. Még akkor sem, hogyha nem milliárdokat lopok, csak pár ezer Forint ÁFÁ-t, vagy más adót. Még akkor sem, hogyha nem a kezemmel gyilkolok, hanem csak a szavaimmal. Még akkor sem, hogyha nem tetteiben vagyok hűtlen Istenhez, hanem a lelkületemben. Bűnös vagyok. Nincsen más meghatározásom.

Ezek mellett pedig azt is kimondta a vámszedő ezzel a rövid imádságával, hogy „légy irgalmas nekem”, hogy nincsen semmi érdeme Isten előtt. Nekünk sincsen semmink, amit Isten elé vihetnénk. Sem adakozást, sem istentiszteletre járást, sem semmi más emberi törekvést. Nincsen semmi, amit nekem a javamra be lehet számítani. Azt sem, ha jobb vagyok, mint mások. Azt sem, ha a hitem erősebb, mint másoké. Azt sem, ha több mindent megteszek másokért, mint a többiek. Ez nem érdem. Ez gyümölcs.

Légy irgalmas nekem. Semmim sincsen, amit Isten elé vihetnék, csak a bűnös természetem. A jó hír viszont az, hogy a bűnös természetemet ugyanúgy vihetem Jézus elé, mint ahogyan tette ez a vámszedő is. Imádkozzuk hát a jól ismert énekünkkel (más fordításban, mint ahogyan ismerjük): „Amint vagyok, sok bűn alatt, De mert hallom hívó szavad, S mert értem áldoztad magad, Bárány Jézus, jövök. (...) Amint vagyok, nem várva, hogy Lelkemnek terhe, szennye fogy, Hozzád, ki megtisztíthatod, Bárány Jézus, jövök. (...) Amint vagyok, nincs semmi gát, Kegyelmed mit ne törne át, Reád bízom lelkem javát, Bárány Jézus, jövök.” **Amen!**